

Н.І. Кропівцова, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КАЗНАЧЕЙСЬКОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ

З метою оптимізації та підвищення ефективності діяльності казни прийнято Положення про Державну казначейську службу України, затверджене Указом Президента України від 13.04.2011 р. № 460/2011. Аналізуючи дане положення цілком справедливо стверджувати, що воно позитивно вплине на діяльність, казначейської служби, позбавляючи суперечності між: її повноваженнями та повноваженнями Міністерства фінансів і відповідного дублювання їх функцій.

Першорядне призначення казначейської системи – всебічно сприяти оптимальному управлінню доходами та витратами бюджету. Основними функціональними завданнями Державної казначейської служби є контроль бюджетних надходжень та витрат держави; опрацювання фінансових звітів, що містять інформацію для уряду про ефективність бюджетної політики; створення єдиної інформаційної бази рахунків підпорядкованих структур задля концентрації бюджетних коштів.

На даний час ДКСУ здійснює попередній контроль виконання видатків бюджетів за цільовим призначенням на підставі документів розпорядників коштів, що подаються до оплати; контроль за дотриманням Єдиних правил обліку та звітності.

За поданими документами розпорядників коштів органами Державної казначейської служби фіксуються суми кредиторської та дебіторської заборгованостей. Запровадження встановленого порядку оплати витрат за зобов'язаннями істотно покращило стан платіжної дисципліни. В той же час затверджений порядок обліку зобов'язань є досить складним та громіздким, оскільки передбачає ведення обліку зобов'язань по всіх реєстраційних рахунках і в розрізі кодів економічної класифікації видатків.

Відсутність належного програмного забезпечення, пов'язаного з іншими програмними продуктами, які використовуються в процесі виконання Державного бюджету за видатками, не дозволяє ефективно використовувати робочий час та оперативно контролювати стан кредиторської заборгованості. Виникає необхідність створення комбінованого програмного забезпечення.

Не відрегульоване питання щодо порядку надання бюджетними установами необхідних документів для взяття та облік зобов'язань, час їх подання, самої звітності про зобов'язання. Сума взятих на облік зобов'язань на початок наступного місяця за даними казначейського обліку не завжди відповідає даним бухгалтерського обліку бюджетних установ, оскільки подані для обліку зобов'язань рахунки, акти виконаних робіт тощо можуть в наступному не оплачуватись.

Крім того, для взяття на облік зобов'язань розпорядники бюджетних коштів повинні подавати в органи Державного казначейства копії договорів, угод, рахунків, рахунків-фактур, актів виконаних робіт тощо, завірених в установленому порядку. Вище наведене викликає справедливі нарікання з боку керівництва та головних бухгалтерів бюджетних установ, тому що цей облік не завжди відповідає дійсності, а самого ефекту впровадження обліку бачимо. При цьому витрачається значна частина робочого часу, матеріальних та фінансових ресурсів.

Не секрет, що багатьом установам вносяться зміни до кошторисів по декілька разів на квартал як по загальному, так і спеціальному фондах. Це значно ускладнює роботу щодо ведення обліку по зобов'язаннях, взятих установами, при оплаті тих чи інших витрат. Часто кошторисна документація та розписи видатків подаються до органів Державного казначейства несвоєчасно.

Необхідно відпрацювати виконання встановленого урядом механізму головними розпорядниками коштів разом з міністерством фінансів "України щодо здійснення оплати витрат органами Держказначейства з першого дня початку бюджетного тільки на підставі завчасно поданої кошторисної документації.

На сучасному етапі виконання Державного бюджету досить ефективною формою є залучення тимчасово вільних бюджетних коштів та їх залишків у розпорядників для проведення першочергових бюджетних видатків. Пропонується з цього питання прийняти урядове рішення щодо надання права органам ДКС на місцях використовувати різноманітні інструменти управління державними коштами, залучення вільних залишків загального та спеціального фондів. Вирішення головної задачі Державного казначейства по прискоренню розрахунків і виконанню Державного бюджету повинно здійснюватись комплексно, як на центральному, так і регіональному рівнях, створюючи таким чином цілісну систему контролю за рухом бюджетних коштів.